

- Samenvatting -
Samen bouwen in Rotterdam
participatie bij fysieke projecten

Inleiding

In Rotterdam realiseren we regelmatig nieuwbouw, sloop en herstructureringsopgaven (fysieke projecten). Projecten van enige omvang hebben altijd gevolgen voor bewoners, omwonenden, medeontwikkelaars en winkeliers in de wijk.

Bij (grote) fysieke projecten en herstructureringsopgaven staan betrokkenen voor vragen als: 'Wat is de rol van de bewoners?', 'Hoe organiseren we bewonersparticipatie?', 'Hoe maken we goede afspraken met elkaar over het proces?' en 'Welke partijen moeten we daarbij betrekken?' De Rotterdamse Participatie-aanpak draagt bij aan een helder antwoord op deze vragen, per project.

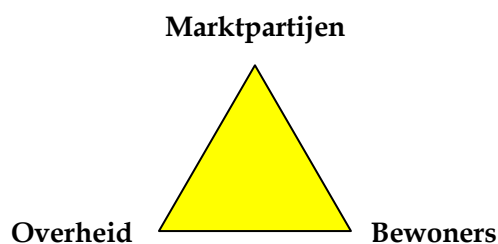
Participatie

Participatie betekent ergens een aandeel in hebben, meedoen, deelnemen. Iedereen heeft echter een eigen definitie van participatie en kijkt vanuit een eigen invalshoek naar hoe die moet plaatsvinden. Om verwarring te voorkomen en de juiste verwachtingen te scheppen spreken partijen – volgens de Rotterdamse Participatie-aanpak – allemaal dezelfde *taal*. Dat doe je door vooraf heldere afspraken te maken over het proces. Overeenstemming over het proces en definiëring van participatie zorgen ervoor dat dit proces transparanter wordt.

Gouden Driehoek

De partijen die betrokken zijn bij ruimtelijke projecten zijn grofweg te vatten in drie 'hoeken': de overheid (bestuur, deelgemeenten, diensten), de markt (corporaties, ontwikkelaars) en de bewoners (belanghebbenden). Samen vormen zij de Gouden Driehoek. Gezamenlijk maken zij afspraken over het proces.

Al deze partijen moeten bij ruimtelijke projecten op enigerlei wijze samenwerken om tot resultaat te komen. Het uitgangspunt hierbij is gelijkwaardigheid binnen de driehoek. Dat betekent niet dat de partijen gelijk zijn, maar dat ze met elkaar op gelijkwaardige basis het gesprek aangaan. Partijen maken vooraf, vanuit hun eigen rol, heldere keuzes over de invulling van het proces.

Afbeelding: Gouden Driehoek

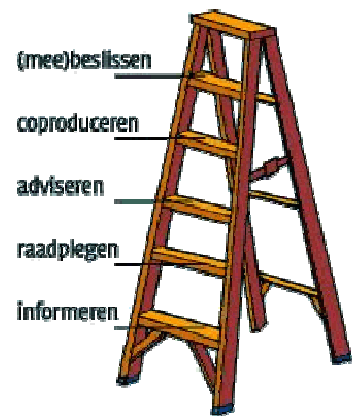
Participatieladder

Er zijn verschillende niveaus van participatie. Afhankelijk van de fase waarin het project zich bevindt en de afspraken die gemaakt zijn, wordt er gekozen voor een van de niveaus. De Participatieladder¹ gaat in op het niveau van zeggenschap van participanten.

¹ Het oorspronkelijke ontwerp uit 1969 is van de Amerikaanse bestuurskundige Arnstein.

Een veel gebruikte indeling in treden (van beneden naar boven), gezien vanuit de participant is:

- geïnformeerd worden;
- geraadpleegd worden;
- adviseren;
- coproduceren;
- (mee)beslissen.

Afbeelding: Participatieladder

De Rotterdamse participatie-aanpak zet in op het transparanter maken van het proces, waarin per projectfase duidelijk is welke participatievorm van toepassing is. Hierbij horen ook afspraken over de ondersteuning die bewoners en belanghebbenden eventueel nodig hebben. Daarnaast is een vorm van kennisuitwisseling op het gebied van bewonersparticipatie (in brede zin) bevorderlijk.

Samen bouwen in Rotterdam: de participatie-aanpak in het kort

De kern van de aanpak is dat partijen die betrokken zijn bij het proces van een ruimtelijke ontwikkeling, vooraf op projectniveau afspraken maken. Deze partijen vormen samen de Gouden Driehoek. Zij maken met elkaar de afspraken en zien toe op naleving.

Het is de bedoeling om de aanpak vooral toe te passen bij grote ruimtelijke ontwikkelingen en visievorming binnen de gemeente Rotterdam. Dat betekent dat de nieuwe participatie-aanpak vooral gaat over de totstandkoming van gebiedsvisies, masterplannen en stedenbouwkundige randvoorwaarden. In deze plannen en voorwaarden wordt grotendeels bepaald hoe iets eruit komt te zien. Ze gaan dan ook vaak vooraf aan de besluiten over fysieke ingrepen in de stad.

We onderscheiden bij de toepassing van de Participatie-aanpak vier stappen:

1. Project- en procesverkenning

Wat? In kaart brengen van het project.

Wie? Partijen binnen de Gouden Driehoek.

2. Sociale kaart

Wat? In kaart brengen van het 'speelveld' en waar nodig ondersteuning bieden.

Wie? Door initiatiefnemer i.s.m. betrokken partijen.

3. Wensenkaart

Wat? In kaart brengen van de wensen over het procesverloop van belanghebbenden.

Wie? Door initiatiefnemer i.s.m. betrokken partijen.

4. Participatieplan

Wat? Referentiekader van de procesafspraken bepalen, samen benoemen wat 'goed genoeg' is.

Wie? Door initiatiefnemer i.s.m. betrokken partijen.

Wilt u meer informatie over of bent u geïnteresseerd in hoe het advies Samen bouwen in Rotterdam tot stand is gekomen?

Kijk dan op www.kei-centrum.nl/participatieinrotterdam

Daar vindt u ook het document "Samen bouwen in Rotterdam".

(Deze samenvatting beschrijft de participatie-aanpak alleen in hoofdlijnen.)